

บทที่ 2

แนวความคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “เทคนิคการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีของเจ้าพนักงานตรวจสอบ สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย” จะใช้แนวความคิดเกี่ยวกับหลักภาษีอากรที่ดี หลักการวิเคราะห์ทางการเงิน และแนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี เป็นแนวทางในการศึกษา

แนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะของภาษีอากรที่ดี⁴

อดัม สมิท (Adam Smith) นักเศรษฐศาสตร์ชาวสก็อตแลนด์ ได้วางหลักการภาษีที่ดีไว้เมื่อปี ค.ศ. 1776 ได้แก่ หลักความเป็นธรรม หลักความแน่นอน หลักความสะดวกและหลักความประหยัด หลักการทั้งสิ้นนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ต่อมาเมื่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้ วัฒนาการมาโดยลำดับ ภาษีอากรทวีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น หลักการภาษีอากรที่ดีจึงได้เปลี่ยนแปลงไปและเพิ่มมากขึ้นตามความเหมาะสม ลักษณะของภาษีอากรที่ดีมีดังนี้

- หลักความเป็นธรรม
- หลักความแน่นอน
- หลักความเป็นกลาง
- หลักอำนาจรายได้
- หลักการยืดหยุ่น
- หลักประสิทธิภาพในการบริหาร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁴ สมคิด บางโม, “ภาษีอากรธุรกิจ”, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร:สถาบันราชภัฏพระนคร, 2537),

หลักความเป็นธรรม

ระบบภาษีอากรที่ดีจะต้องมีความเป็นธรรมทั้งในระหว่างรัฐบาลผู้เก็บภาษีและประชาชนผู้เสียภาษี หลักความเป็นธรรมนี้นับเป็นหัวใจสำคัญของระบบภาษีอากร หากปราศจากความเป็นธรรมแล้วความยินยอมเสียภาษีโดยสมัครใจก็คงเกิดขึ้นได้ยาก

แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมทางภาษีอากรมีรากฐานมาจากหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์และหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์

1. หลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ (Principles of Absolute Equity) ถือหลักว่าทุกคนต้องเสียภาษีอากรคนละเท่าๆกัน นั่นคือเอาค่าใช้จ่ายทั้งหมดของรัฐหารด้วยจำนวนประชาชน ระบบภาษีแบบนี้จะใช้ได้เมื่อประชาชนทุกคนมีฐานะเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน ข้อบกพร่องของการจัดเก็บแบบนี้ ได้แก่

- ไม่คำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีที่แตกต่างกัน
- ทำให้ภาระภาษีของผู้มีเงินได้ต่ำสูงกว่าภาระภาษีของผู้มีเงินได้สูง
- ผู้มีเงินได้ต่ำมากอาจไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระภาษี

2. หลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ (Principles of Relative Equity) ถือหลักว่าจำนวนภาษีที่จะต้องเสียให้แก่รัฐเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับจากรัฐ หรือเปรียบเทียบกับความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีแต่ละราย ดังนั้นการจัดเก็บภาษีตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์จึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ดังนี้

2.1 หลักผลประโยชน์ (Benefit Principles) มีแนวคิดว่าผู้ได้รับประโยชน์จากรัฐจะต้องเป็นผู้เสียภาษี เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของรัฐตามสัดส่วนที่ตนได้รับผลประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ภาษีผ่านทาง ภาษีค่าใช้ถนน ค่าใบอนุญาตทำการต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แนวความคิดนี้มีข้อยุ่งยากในการปฏิบัติมาก สินค้าและบริการของรัฐหลายอย่างไม่สามารถกำหนดมูลค่าของประโยชน์ที่แต่ละคนจะได้รับได้ เช่นการป้องกันประเทศ กระบวนการยุติธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ บริการพื้นฐานบางอย่างคนมีรายได้น้อยก็จะถูกปิดกั้นและเสียเปรียบ เช่น การเก็บเงินค่าบำรุงการศึกษา เป็นต้น

2.2 หลักความสามารถในการเสียภาษี (Principles of capacity) มีแนวความคิดว่าผู้มีความสามารถในการเสียภาษีมากต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลมาก ผู้ที่มีความสามารถเสียภาษีน้อยก็ควรเสียภาษีให้แก่รัฐบาลน้อยตามสัดส่วนความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลวัดได้จากทรัพย์สิน รายได้ การใช้จ่ายของแต่ละบุคคล

หลักความแน่นอน

ประชาชนผู้อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีย่อมต้องการที่จะทราบเพื่อความมั่นใจในระดับหนึ่งว่า ภาษีที่จะต้องเสียเป็นจำนวนเท่าใด จะต้องเสียเมื่อใด เสียด้วยวิธีใด นั่นคือจะต้องชัดเจนในแง่มุมของผู้เสียภาษี ฐานที่จะนำมาคิดคำนวณอัตราภาษีที่ต้องเสีย กำหนดเวลาที่ต้องเสีย และวิธีการชำระภาษี เมื่อใดระบบภาษีอากรมีความแน่นอนชัดเจนดังกล่าวแล้วย่อมจะสร้างสมรรถนะในการเสียภาษีอากรให้เกิดขึ้นได้ ความชัดเจนดังกล่าวนี้คือชัดเจนทั้งกฎหมายและแนวปฏิบัตินั่นเอง

หลักความเป็นกลาง

ระบบภาษีที่ดีจะต้องมีความเป็นกลางในทางเศรษฐกิจมากที่สุด กล่าวคือ ระบบภาษีอากรจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงหรือกระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภค การออม การแข่งขันการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนการทำงานของกลไกตลาด แนวความคิดนี้มีรากฐานมาจากแนวความคิดที่ว่าภาษีอากรควรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐเพียงแหล่งเดียว รัฐไม่ควรดำเนินกิจการใดๆที่จะกระทบกระเทือนในการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของภาคเอกชน

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลของหลายประเทศจงใจใช้ระบบภาษีอากรที่ไม่เป็นกลางบางประเภทเป็นเครื่องมือดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ ความเป็นกลางหรือไม่เป็นกลางอาจพิจารณาได้จากผลกระทบกระเทือนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ เช่น การบริโภค การออม และการผลิต เป็นต้น

ในด้านการบริโภค ภาษีที่กระทบกระเทือนรูปแบบการบริโภคน้อยที่สุดคือภาษีที่มีผลทำให้ราคาสินค้าเปรียบเทียบระหว่างสินค้าชนิดต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปน้อยที่สุด นั่นคือภาษีการขายทั่วไปซึ่งเก็บจากสินค้าและบริการต่างๆ ในอัตราเท่ากัน แต่ภาษีสรรพสามิตหรือภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยต่างๆ รัฐบาลจงใจใช้ความไม่เป็นกลางทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ เป็นการจงใจบิดเบือนรูปแบบของการบริโภค

ในด้านการออมและการลงทุน รัฐบาลอาจใช้ความไม่เป็นกลางทางภาษีอากรกระตุ้นให้เกิดการออมและการลงทุนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ เช่น เก็บภาษีเงินปันผลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในลักษณะพิเศษกว่าเงินปันผลที่จ่ายจากบริษัททั่วไป

ในด้านการผลิต รัฐบาลอาจลดภาษีอากรให้แก่อุตสาหกรรมที่รัฐบาลต้องการให้ลงทุนการผลิตหรือเก็บภาษีต่ำกว่าอุตสาหกรรมที่มีอยู่แล้วและไม่จำเป็น หรือระหว่างการผลิตที่ใช้เครื่องจักรกับการผลิตที่ใช้แรงงานคน รัฐบาลอาจใช้ความไม่เป็นกลางทางภาษีอากรเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนรูปแบบของการผลิตได้

หลักอำนวยการรายได้

บทบาทของรัฐบาลทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากขึ้น จำเป็นต้องหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายให้มากขึ้น ระบบภาษีอากรจึงควรเป็นระบบที่ทำรายได้สูงให้แก่รัฐบาล หากระบบภาษีอากรมีโครงสร้างอำนวยการรายได้ให้แก่รัฐบาลต่ำ เมื่อรัฐบาลจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีเพิ่มเติม ประชาชนมักมองว่าเป็นการสร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนเพิ่มขึ้น ดังนั้นระบบภาษีอากรที่ดีตามหลักนี้จึงควรประกอบไปด้วยภาษีน้อยประเภท แต่ภาษีแต่ละประเภทสามารถทำรายได้ให้สูงทั้งในปัจจุบันและเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป

ระบบภาษีอากรที่จะอำนวยการรายได้สูงให้แก่รัฐบาลมีลักษณะดังนี้

- ภาษีอากรที่มีฐานกว้าง กล่าวคือต้องครอบคลุมผู้เสียภาษีจำนวนมาก ขณะเดียวกันฐานภาษีที่ใช้เรียกเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีแต่ละรายต้องมีขนาดใหญ่ด้วย เช่น ภาษีเงินได้ ภาษีการขาย ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้อัตราสูง ไม่กระทบกระเทือนต่อการทำงาน การออม ฯลฯ
- ภาษีอากรที่มีอัตราภาษีก้าวหน้า เมื่อฐานภาษีมีขนาดใหญ่ขึ้นรัฐบาลจะมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นในส่วนที่สูงกว่าการขยายตัวของฐานภาษี อย่งไรก็ดี การกำหนดอัตราภาษีในลักษณะก้าวหน้าจนเกินไปอาจกระทบกระเทือนในด้านอื่นได้ ภาษีที่มุ่งอำนวยการรายได้ให้แก่รัฐบาลมากและตลอดไปคือ ภาษีมรดกและภาษีทรัพย์สิน แต่ยังไม่มีการนำมาใช้

หลักความยืดหยุ่น

ภาษีอากรที่ดีควรเป็นระบบที่ช่วยให้มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจทั้งด้านราคาและการจ้างงาน นั่นคือภาษีอากรจะต้องมีการยืดหยุ่นหรือปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม เช่น ในภาวะเงินเฟ้อ ภาษีอากรควรมีโครงสร้างที่ส่งผลให้เก็บภาษีมากขึ้น เพื่อลดการใช้จ่ายของเอกชนลง เป็นต้น

โครงสร้างภาษีอากรที่มีลักษณะยืดหยุ่นดังกล่าว โดยทั่วไปจะเป็นโครงสร้างภาษีอากรในอัตราก้าวหน้า ในภาวะเศรษฐกิจกำลังขยายตัวที่ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น ภาษีที่จัดเก็บจะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ ซึ่งจะมีผลชะลอการขยายตัวของรายได้จริงของประชาชนและช่วยลดแรงกดดันทางด้านภาวะเงินเฟ้อได้

หลักประสิทธิภาพในการบริหาร

ระบบภาษีอากรที่ดีควรเป็นระบบที่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุด ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บของรัฐบาลจะออกมาในรูปของเงินเดือน ค่าจ้างผู้จัดเก็บ ค่าอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษี ได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าจ้างทนายความปิดบัญชี เพื่อช่วยคิดคำนวณ

กรออกแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีให้ บางรายอาจไม่เป็นผู้ต้องเสียภาษี แต่กฎหมายบังคับให้เป็นผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินเดือนค่าจ้างแล้วนำส่งกรมสรรพากร

ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีนับเป็นการสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ เพราะการจัดเก็บภาษีเป็นเพียงการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนมาสู่ภาครัฐบาล โดยปกติภาษีอากรแต่ละประเภทจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน เช่น ภาษีการขายปลีกจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาษีการขายส่ง ภาษีทางตรงจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าภาษีทางอ้อม เป็นต้น นอกจากนี้ การปฏิบัติงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะต้องมีประสิทธิภาพ กล่าวคือสามารถจัดเก็บภาษีจากผู้เสียภาษีได้อย่างทั่วถึงและเต็มเม็ดเต็มหน่วย อันจะส่งผลให้มีคนสมัครใจเสียภาษียากขึ้น สร้างความเป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษี ในระยะยาวจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษียลคน้อยลง

จากหลักภาษีอากรที่ดีตามที่กล่าวมาจะเห็นว่าหลักที่ดีของภาษีอากรมิได้อยู่พร้อมทั้งหมดในภาษีอากรชนิดใดชนิดหนึ่ง ดังนั้นการนำหลักที่ดีของภาษีอากรมาใช้ในภาษีชนิดใดจึงต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลและสภาพเศรษฐกิจของประเทศควบคู่กันไปด้วย

การวิเคราะห์ห้บการเงิน^๑

การวิเคราะห์ห้บการเงินหมายถึง “กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งจากงบการเงิน^๒ของกิจการนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจต่อไป”

จากคำจำกัดความข้างต้น สามารถแยกการวิเคราะห์ห้บการเงินออกเป็นสองส่วน คือ การหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการส่วนหนึ่ง กับการนำข้อเท็จจริงที่ได้มาใช้ประกอบการตัดสินใจหรือเสนอแนะแนวทางในการตัดสินใจแล้วแต่กรณีอีกส่วนหนึ่ง ดังนั้นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์ห้บการเงิน จึงต้องเข้าใจถึงหน้าที่ทั้งสองประการดังกล่าวให้ถ่องแท้ มิฉะนั้นงานวิเคราะห์ห้บการเงินก็จะไร้ความหมาย

การหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการจากงบการเงินนั้น มีไม่เรื่องง่าย ทั้งนี้เพราะงบการเงินที่นักบัญชีจัดทำขึ้นมานั้น เป็นรายงานทางการเงินที่ค่อนข้างจะ

^๑ เพชร ชุมทรัพย์, “วิเคราะห์ห้บการเงิน” (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 1-2.

^๒ งบการเงิน คือ รายงานทางการเงินที่นักบัญชีจัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินระหว่างช่วงเวลาหนึ่ง

สรุป และเป็นข้อมูลที่แสดงในรูปของจำนวนเงินเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่วิเคราะห์จะต้องเป็นผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ด้านบัญชีเป็นอย่างดี เนื่องจากงบการเงินเป็นเพียงงบสรุปซึ่งไม่สามารถบรรจุเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการนั้นได้อย่างครบถ้วน ดังนั้นนักวิเคราะห์งบการเงินจึงต้องหาข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบการเงินมาประกอบ เพื่อให้ทราบปัญหาและข้อเท็จจริงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น นอกจากนี้นักวิเคราะห์งบการเงินต้องมีความรู้ทางด้านการเงิน ซึ่งจะช่วยให้การมองปัญหาและการแก้ปัญหาทางการเงินทำได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ผู้วิเคราะห์จะทราบปัญหาและข้อเท็จจริงจากงบการเงินได้โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ ซึ่งปัจจุบันมีเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินมากมาย เช่น อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio) งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน (Fund Flow) การย่อส่วนตามแนวตั้ง (Common size) และแนวโน้ม (Trend) เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินนั้นเป็นการ “นำรายการต่างๆในงบการเงินมาเปรียบเทียบกัน อาจเป็นรายการที่อยู่ในงบเดียวกันหรือต่างงบกันได้” และการวิเคราะห์งบการเงินในแต่ละครั้งหรือแต่ละกิจการ ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้เครื่องมือทุกประเภทที่มีอยู่ และไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่เหมือนกันอีกด้วย

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน⁷

จุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์งบการเงินมีอยู่หลายประการ คือ

1. ใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองเบื้องต้น เพื่อเลือกลงทุนหรือวิเคราะห์เพื่อรวมกิจการ
2. ใช้เป็นเครื่องมือพยากรณ์ฐานะการเงินในอนาคต และผลที่จะเกิดขึ้น
3. เพื่อวินิจฉัยปัญหาการบริหารงาน การดำเนินงานและปัญหาอื่นๆที่จะเกิดขึ้น
4. ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

การวิเคราะห์การเงินจะช่วยลดการตัดสินใจชนิคอาศัยเพียงกลางสังหรณ์ การเดา และการใช้สัญชาตญาณ การวิเคราะห์นี้ไม่ได้บั่นทอนการใช้ดุลยพินิจ แต่กลับช่วยส่งเสริมให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างมีระบบและมีเหตุมีผล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁷ เพชร จุมทรัพย์, “วิเคราะห์งบการเงิน” (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 7.

จากจุดมุ่งหมายการวิเคราะห์งบการเงินดังกล่าว สามารถแบ่งกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงิน ออกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

1. ผู้ลงทุนในฐานะเจ้าของบริษัท
2. ผู้ให้สินเชื่อ
3. ผู้บริหาร
4. ผู้สอบบัญชี
5. อื่นๆ

ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน^๖

การวิเคราะห์และการแปลความตามงบการเงินรวมทั้งการจัดทำรายงานเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารงานของผู้บริหาร เป็นงานที่นักการเงินรับช่วงมาจากนักบัญชีซึ่งได้ตัวเลขจากบัญชีแยกประเภทต่างๆ ที่ได้จัดทำขึ้น สรุปออกมาเป็นงบการเงินหรือรายงานทางการเงิน นักการเงินจะนำตัวเลขเหล่านี้มาใช้ประโยชน์โดยการวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งข้อคิดเห็นต่อฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้ตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่อไป ถ้าฝ่ายบริหารมีความรู้ทางการเงินด้วยแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนินงาน ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงินมีดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายในการวิเคราะห์
2. รวบรวมข้อมูล
3. จัดวางข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน เพื่อง่ายต่อการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ
4. เลือกเครื่องมือที่จะใช้วิเคราะห์ให้เหมาะสม เครื่องมือเหล่านี้มีดังนี้
 - การย่อส่วนตามแนวดิ่ง
 - แนวโน้ม
 - งบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุน
 - อัตราส่วน
5. การแปลความ
6. จัดทำรายงานเสนอผู้บังคับบัญชา

^๖ เพชรีย์ ชุมทรัพย์, “วิเคราะห์งบการเงิน” (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 11.

แบบแสดงรายการภาษี

แบบแสดงรายการภาษี เป็นแบบฟอร์มของกรมสรรพากรที่ผู้เสียภาษีต้องกรอกและยื่นเพื่อชำระภาษีหรือขอคืนภาษี ซึ่งแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทขึ้นกับลักษณะของภาษีที่ต้องชำระ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะแบบแสดงรายการภาษีดังต่อไปนี้

1. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50) และแบบแสดงรายการภาษีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 1.1 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด.1,ภ.ง.ด.2, ภ.ง.ด.3)
 - 1.2 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด.53)
2. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90)
3. แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30)

1. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50)

1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 คือ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งต้องเสียภาษีจากกำไรสุทธิ ได้แก่

1. บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและประกอบกิจการในประเทศไทย
3. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศมีตัวแทนซึ่งเป็นลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย ให้ตัวแทนดังกล่าวมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี
4. กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้าหรือหากำไร โดยรัฐบาลต่างประเทศ องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ หรือนิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ
5. กิจการร่วมค้า

2. ข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด.50

แบบ ภ.ง.ด.50 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้มีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ ชื่อบริษัท / ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล-ที่ตั้งสำนักงาน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี วันเดือนปี สถานที่จดทะเบียนนิติบุคคล ทะเบียนนิติบุคคลเลขที่ จำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นต่างชาติ สถานะตามกฎหมาย กิจกรรมที่ประกอบ ระยะเวลาบัญชี ชื่อ - ที่อยู่ สาขา / ตัวแทนนิติบุคคลต่างประเทศ ชื่อกรรมการ ผู้จัดการ ชื่อ - เลขทะเบียนผู้สอบบัญชี เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรายการคำนวณภาษี แบ่งเป็นส่วนๆ ได้ดังนี้

- ส่วนที่เป็นรายได้และรายจ่าย ได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่ได้รับการส่งเสริมรายได้ รายจ่าย ต้นทุนขาย รายได้ที่ไม่เกี่ยวกับธุรกิจโดยตรง ค่าใช้จ่ายบริหาร รายจ่ายที่ไม่ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ครี แห่งประมวลรัษฎากร สินค้าคงเหลือ ค่าเสื่อมต่างๆ

- ส่วนที่ต้องเสียภาษี และคำนวณภาษี ได้แก่ กำไรสุทธิ (ขาดทุนสุทธิ) ผลประกอบการย้อนหลัง 5 ปี กรณีที่มีผลขาดทุนสะสมยกมา อัตราภาษี ภาษีที่ต้องชำระ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย / เครดิตภาษี

- เอกสารแนบพร้อมแบบ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน บัญชีทำการ แบบแจ้งข้อความของกรรมการ ความเห็นของผู้สอบบัญชี

- รายละเอียดในงบกำไรขาดทุน และงบดุล

3. กำหนดเวลาและสถานที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 จะต้องยื่นแบบฯพร้อมทั้งชำระภาษี (ถ้ามี) ภายใน 150 วัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี (โดยต้องยื่นเป็นประจำทุกกรอบระยะเวลาบัญชี ไม่ว่าจะมียาไรได้หรือไม่ก็ตาม)

1.. ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรเขต ในท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ หรือธนาคารพาณิชย์ไทย และ สาขา ในเขตกรุงเทพมหานคร

2.. ในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่ ในกรณีสำนักงานสรรพากรอำเภอมิได้ตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการอำเภอให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอ หรือ สำนักงานสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทยในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่

3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

สำหรับแบบแสดงรายการภาษีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด.1,ภ.ง.ด.2,ภ.ง.ด.3) และแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด.53)

1.1 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย (แบบ ภ.ง.ด.1,ภ.ง.ด.2,ภ.ง.ด.3)

1.1.1 แบบ ภ.ง.ด.1

1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.1 หรือผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย

ได้แก่ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1)(2) แห่งประมวลรัษฎากร รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรของเงินได้ดังกล่าวที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ไม่ว่าในทอดใด

2. ข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด.1

แบบ ภ.ง.ด.1 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ได้แก่ ชื่อ-ที่อยู่ ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี สาขาที่ยื่น เดือนที่จ่ายเงินได้

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการภาษีที่นำส่ง ดังต่อไปนี้

- แบบ ภ.ง.ด.1 เป็นแบบที่นำส่งเป็นรายเดือน โดยสรุปรายการภาษีที่นำส่งได้แก่ประเภทเงินได้พึงประเมิน จำนวนรายของแต่ละเงินได้และจำนวนเงินได้ทั้งสิ้น ภาษีที่นำส่งรวมทั้งสิ้น (ข้อมูลมาจากใบแนบ ภ.ง.ด.1)

- ใบแนบ ภ.ง.ด.1 ข้อมูลในส่วนที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงิน ได้แก่ ชื่อ - สกุล เลขประจำตัวประชาชน - เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ของผู้มีเงินได้ วัน เดือน ปี ที่จ่าย จำนวนเงินได้ที่จ่ายในครั้งนี้ จำนวนเงินภาษีที่หัก และนำส่งในครั้งนี้ เงื่อนไขการหักภาษี

(หัก ณ ที่จ่าย ออกให้ตลอดไป หรือออกให้ครั้งเดียว) ซึ่งข้อมูลในใบแนบ ภ.ง.ด.1 จะต้องแยกตามประเภทเงินได้ แล้วนำยอดรวมในใบแนบ ภ.ง.ด.1 ใส่ในช่องสรุปรายการภาษีที่นำส่งในแบบ ภ.ง.ด.1 เพียงฉบับเดียว

- แบบ ภ.ง.ด.1 ก และใบแนบ ภ.ง.ด.1 ก เป็นแบบใช้สำหรับยื่นรายการจ่ายเงินได้ และจำนวนเงินภาษีที่นำส่งไว้ทั้งปี ดังนั้น ลักษณะข้อมูลจึงคล้ายกับ แบบ ภ.ง.ด.1 และใบแนบ ภ.ง.ด.1 เพียงแต่เป็นยอดรวมของทั้งปี นอกจากนี้ในใบแนบ ภ.ง.ด.1 ก ยังมีข้อมูลเพิ่มเติมอีกส่วน คือ ที่อยู่ผู้มีเงินได้

- แบบ ภ.ง.ด.1 ก พิเศษ และใบแนบ ภ.ง.ด.1 ก พิเศษ ใช้สำหรับยื่นรายการจ่ายเงินได้ และจำนวนเงินภาษีที่ได้นำส่งไว้ทั้งปี ในกรณีที่มีการตั้งฎีกาการเบิกเงินเฉพาะข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการ ลักษณะข้อมูลเช่นเดียวกับแบบ ภ.ง.ด.1 และใบแนบ ภ.ง.ด.1

3. กำหนดเวลาในการยื่นแบบ ภ.ง.ด.1 และนำเงินภาษีส่ง

ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ยื่นแบบ ภ.ง.ด.1 แสดงรายการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย พร้อมกับนำเงินภาษีส่งต่อเจ้าพนักงานภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงิน ไม่ว่าจะหักภาษีไว้หรือไม่ก็ตาม สำหรับแบบ ภ.ง.ด.1 ก และแบบ ภ.ง.ด.1 ก (พิเศษ) ให้ยื่นแบบภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปีถัดไป

โดยสามารถยื่นแบบฯ ได้ตามสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ ในวันและเวลาราชการ
2. สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร อาจยื่นแบบทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังกองคลังกรมสรรพากรได้ โดยถือเอาวันลงทะเบียนเป็นวันรับแบบและชำระภาษี
3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง
4. ธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด แต่ต้องเป็นกรณียื่นแบบฯ และชำระภาษีภายในกำหนดเวลา มีภาษีที่ต้องชำระ พร้อมกับการยื่นแบบฯ และจะต้องเป็นแบบฯ ที่แสดงชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ตามที่กรมสรรพากรจัดทำและส่งให้

1.1.2 แบบ ภ.ง.ด. 2

1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.2 หรือผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย

ได้แก่ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) (4) รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรของเงินได้ดังกล่าวซึ่งผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ไม่ว่าในทอดใด

2. ข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด.2

แบบ ภ.ง.ด.2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ได้แก่ ชื่อ-ที่อยู่ ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี สาขาที่ยื่น เดือนที่จ่ายเงินได้

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการภาษีที่นำส่ง ดังต่อไปนี้

- แบบ ภ.ง.ด.2 และใบแนบ ภ.ง.ด.2 เป็นแบบฯที่นำส่งเป็นรายเดือน ดังนั้น ข้อมูล จึงมีลักษณะเช่นเดียวกับ ภ.ง.ด.1 และใบแนบ ภ.ง.ด.1 ต่างกันที่ประเภทเงินได้ที่จ่าย

- แบบ ภ.ง.ด.2 ก และใบแนบ ภ.ง.ด.2 ก เป็นแบบใช้สำหรับยื่นรายการจ่ายเงินได้และจำนวนเงินภาษีที่นำส่งไว้ทั้งปี ข้อมูลจึงมีลักษณะเช่นเดียวกับ ภ.ง.ด. 1 ก และใบแนบภ.ง.ด.1 ก ต่างกันที่ประเภทเงินได้ที่จ่าย

3. กำหนดเวลาในการยื่นแบบ ภ.ง.ด.2 และนำเงินภาษีส่ง

ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ยื่นแบบ ภ.ง.ด.2 แสดงรายการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย พร้อมกับนำเงินภาษีส่งต่อเจ้าพนักงานภายใน 7 วัน นับแต่วันที่จ่ายเงิน เว้นแต่เงินได้ประเภทดอกเบี้ยและผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนหุ้นตามมาตรา 40(4) ให้ยื่นรายการพร้อมกับนำเงินภาษีส่งภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงินไม่ว่าจะหักภาษีไว้หรือไม่ก็ตาม สำหรับแบบ ภ.ง.ด.2ก ให้ยื่นแบบภายในเดือนมกราคมของปีถัดปี

โดยสามารถยื่นแบบฯได้ตามสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ ในวันและเวลาราชการ
2. สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร อาจยื่นแบบทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังกองคลังกรมสรรพากรได้ โดยถือเอาวันลงทะเบียนเป็นวันรับแบบและชำระภาษี

3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

4. ธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด แต่ต้องเป็นกรณียื่นแบบฯ และชำระภาษีภายในกำหนดเวลา มีภาษีที่ต้องชำระพร้อมกับการยื่นแบบฯ และจะต้องเป็นแบบฯ ที่แสดงชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ตามที่กรมสรรพากรจัดทำและส่งให้

1.1.3 แบบ ภ.ง.ด.3

1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 หรือผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

ได้แก่ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) (6) (7) (8)

เงินได้พึงประเมินดังกล่าว ให้รวมถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้ไม่ว่าในทอดใด

2. ข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด.3

แบบ ภ.ง.ด.3 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ได้แก่ ชื่อ-ที่อยู่ ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี สาขาที่ยื่น เดือนที่จ่ายเงินได้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษีที่นำส่ง ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังต่อไปนี้

- แบบ ภ.ง.ด. 3 เป็นแบบที่นำส่งเป็นรายเดือน มีข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ประเภทเงินได้ สรุปรายการภาษีที่นำส่งทั้งสิ้น (รวมใบต่อทุกฉบับ) รวมยอดภาษีที่นำส่งทั้งสิ้น เงินเพิ่ม (ถ้ามี) เอกสารใบต่อ ภ.ง.ด. 3 จำนวนรายผู้มีเงินได้

- ใบต่อแบบ ภ.ง.ด.3 มีข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ชื่อ - สกุล/ที่อยู่ ผู้มีเงินได้ เลขประจำตัวประชาชน - เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ของผู้มีเงินได้ฯ รายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงิน วันเดือนปี ที่จ่าย ประเภทเงินได้ที่จ่าย จำนวนเงินได้ที่จ่ายในครั้งนี้ จำนวนเงินภาษีที่หักและนำส่งในครั้งนี้ เงื่อนไขการหักภาษี (หัก ณ ที่จ่าย ออกให้ตลอดไป หรือออกให้ครั้งเดียว)

- แบบ ภ.ง.ด.3 ก และใบต่อ ภ.ง.ด.3 ก เป็นแบบใช้สำหรับยื่นรายการจ่ายเงิน ได้ และจำนวนเงินภาษีที่นำส่งไว้ทั้งปี ดังนั้น ลักษณะข้อมูลจึงคล้ายกับ แบบ ภ.ง.ด.3 และ ใบต่อ ภ.ง.ด.3 เพียงแต่เป็นยอดรวมของทั้งปี

3. กำหนดเวลาในการยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 และนำเงินภาษีส่ง

ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ยื่นแบบ ภ.ง.ด.3 แสดงรายการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย พร้อมกับนำเงินภาษีส่งต่อเจ้าพนักงานภายใน 7 วัน นับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงิน เว้นแต่กรณีผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย เป็นบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) และ (6) ให้แก่ผู้รับที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งมีได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้ยื่นรายการและนำเงินภาษีส่งภายใน 7 วัน นับแต่วันที่จ่ายเงิน ไม่ว่าจะหักภาษีไว้หรือไม่ก็ตาม สำหรับแบบ ภ.ง.ด.3ก ให้ยื่นแบบภายในเดือนมกราคมของปีถัดไป โดยสามารถยื่นแบบฯได้ตามสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ ในวันและเวลาราชการ
2. สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร อาจยื่นแบบทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังกองคลัง กรมสรรพากรได้ โดยถือเอาวันลงทะเบียนเป็นวันรับแบบและชำระภาษี
3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯได้ตลอด 24 ชั่วโมง
4. ธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด แต่ต้องเป็นกรณียื่นแบบฯ และชำระภาษีภายในกำหนดเวลา มีภาษีที่ต้องชำระพร้อมกับการยื่นแบบฯ และจะต้องเป็นแบบฯ ที่แสดงชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ตามที่กรมสรรพากรจัดทำและส่งให้

1.2 แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย (แบบ ภ.ง.ด.53)

1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.53 หรือผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และวิธีคำนวณ
 - 1.1 รัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
อื่น ที่จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลครั้งหนึ่งๆ ตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไป ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

หมายเหตุ ให้องค์การของรัฐบาลที่มีหน้าที่เสียดำเนินเงินได้แทนผู้ขายสินค้า ฯ ซึ่งมีหน้าที่เสียดำเนินเงินได้นิติบุคคล ให้แบบ ภ.ง.ด. 53 นี้ ยื่นรายการพร้อมกับชำระภาษีได้โดยอนุโลม ทั้งนี้ตามวิธีการ อัตรา และประเภทสินค้าที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.2 บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่น ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังต่อไปนี้

(1) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) และ(3) แห่งประมวลรัษฎากรให้แก่ผู้รับ ซึ่งเป็น

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(ข) มูลนิธิหรือสมาคม (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 47(7)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(2) ค่าเช่า หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจากการให้เช่าทรัพย์สินตามมาตรา 40 (5)(ก) แห่งประมวลรัษฎากร (ไม่รวมถึงค่าแห่งอาคารหรือ โรงเรือนที่ได้รับกรรมสิทธิ์ และเงินค่าเช่าตามสัญญาให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซึ่ง) ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

กรณีจ่ายค่าเช่าเรือตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมพาณิชย์นาวีที่ใช้ในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(ข) มูลนิธิหรือสมาคม (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(3) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ ตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากรให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(ก) ผู้มีหน้าที่เสียดำเนินเงินได้นิติบุคคล ที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(ข) มูลนิธิหรือสมาคม (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

(4) ค่าจ้างทำของ ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย โดยมีสำนักงานสาขาตั้งอยู่เป็นการถาวรในประเทศไทย ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(5) ค่าโฆษณา ให้แก่ ผู้รับที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้คำนวณหักไว้ในอัตรา ร้อยละ 2.0

(6) เงินได้พึงประเมินสำหรับการซื้อสินค้าประเภทยางแผ่น มันสำปะหลัง ปอ ข้าว ข้าวโพด อ้อย เมล็ดกาแฟ ผลปาล์ม น้ำมัน เฉพาะกรณีผู้ซื้อเป็นผู้ส่งออกหรือผู้ผลิต ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้คำนวณหักไว้ในอัตรา ร้อยละ 0.75

กรณีผู้ซื้อเป็นผู้ไม่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร (ไม่รวมถึงกลุ่มเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์) หากมีการจ่ายเงินได้ตามที่กล่าวข้างต้นให้แก่ผู้รับ ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ให้คำนวณหักภาษีไว้ในอัตรา ร้อยละ 0.75 ด้วยเช่นเดียวกัน

(7) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร เฉพาะที่เป็น การจ่ายเงินได้จากการให้บริการ นอกเหนือจาก (4) (5) และ (9) (ไม่รวมถึงการจ่ายค่าโดยสาร สำหรับการขนส่งสาธารณะ ค่าบริการของโรงแรม หรือภัตตาคาร ค่าเบี้ยประกันชีวิต) ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการ ในประเทศไทย (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคม) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(8) รางวัล ส่วนลด หรือประโยชน์ใดๆ เนื่องจากการส่งเสริมการขาย ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมหรือผู้ได้รับเงินได้ที่เป็นผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้บริโภคโดยตรงโดยมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะนำไปขายต่อไป) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 3.0

(9) เงินค่าเบี้ยประกันวินาศภัย ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งประกอบกิจการประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยในประเทศไทย ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

1.3 ธนาคารพาณิชย์ และบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) แห่ง

ประมวลรัชฎาภร ประเภทดอกเบ็ญพั้นรบัตร เงินฝัก หุ่นกู่ ตัวเงิน หรือเงินกู่ยืม ดอกเบ็ญเงินกู่ยืม ที่อยู่ในบงคัรบต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่ เหลือจากถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับ ดอกเบ็ญ ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่นๆที่ได้จากการให้กู้ยืม หรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุก ชนิด ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัว หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆที่นิติ บุคคลเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน และผู้มีเงินได้เป็นผู้ทรงคนแรก ให้แก่ผู้รับ ซึ่งเป็น

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย (ไม่ รวมถึงธนาคารพาณิชย์ และบริษัทฯ ธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจฟองซิเอร์) ให้คำนวณ หักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือ สมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดฯ) ให้คำนวณหักไว้ในอัตรา ร้อยละ 10.0

1.4 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น (ไม่รวมถึงผู้มีหน้าที่หัก ภาษี ณ ที่จ่ายตาม 1.3) ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (4) แห่งประมวลรัชฎาภร เฉพาะที่เป็นดอกเบ็ญพั้นรบัตร ดอกเบ็ญหุ่นกู่ ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทฯธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

1.5 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น (ไม่รวมถึงผู้มีหน้าที่หัก ภาษี ณ ที่จ่ายตาม 1.3) ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) แห่งประมวลรัชฎาภร เฉพาะที่เป็นดอกเบ็ญพั้นรบัตร ดอกเบ็ญหุ่นกู่ ดอกเบ็ญตัวเงิน ดอกเบ็ญเงินกู่ยืม ดอกเบ็ญเงินกู่ยืมที่อยู่ ในบงคัรบต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียม เฉพาะส่วนที่เหลือ จากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก และ จำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน ให้แก่ผู้รับซึ่งเป็น

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย (ไม่รวมถึงธนาคารพาณิชย์และบริษัทฯธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 1.0

(2) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ (ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือ สมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดฯ) ให้คำนวณหักไว้ในอัตรา ร้อยละ 10.0

1.6 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย กองทุนรวม สถาบันการเงินที่มีกฎหมาย โดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม (ไม่รวมถึงกิจการร่วมค้า) ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินปันผลหรือ เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดตามมาตรา 40(4) แห่งประมวลรัษฎากร ให้แก่ผู้รับซึ่ง เป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการใน ประเทศไทย หรือบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (ไม่รวมถึงบริษัทจดทะเบียน และบริษัทจำกัดซึ่งถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของหุ้น ทั้งหมดที่มีสิทธิออกเสียงในบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผล และบริษัทจำกัดผู้จ่ายเงินปันผลไม่ได้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดผู้รับเงินปันผลไม่ว่าโดยตรงหรือโดยทางอ้อม) ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 10.0

1.7 บุคคล บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ห้างหุ้นส่วน สามัญหรือคณะบุคคลที่มีหุ้นนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินดังต่อไปนี้ให้แก่ผู้รับซึ่งมี หน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

(1) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากรเฉพาะที่เป็น รางวัลในการประกวด การแข่งขัน การชิงโชค หรือการอื่นใดอันมีลักษณะทำนองเดียวกัน ให้ คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

(2) ค่าจ้างทำของ ให้แก่ผู้รับจ้างซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย โดยมีได้มีสำนักงานสาขา ตั้งอยู่เป็นการถาวรในประเทศไทย ให้คำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 5.0

1.8 การจ่ายเงินได้พึงประเมินที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ตาม 1.2 ถึง 1.7 ต้องมี จำนวนตามสัญญารายหนึ่งๆ ตั้งแต่ 1,000 บาท ขึ้นไป แม้การจ่ายนั้นจะได้แบ่งจ่ายครั้งหนึ่งๆไม่ถึง 1,000 บาท

2. ข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด.53

แบบภ.ง.ด.53 แบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายนิติบุคคล ได้แก่ ชื่อ - ที่อยู่ ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย เลขประจำตัวผู้เสียภาษี สาขาที่ยื่น เดือนที่จ่ายเงินได้

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการภาษีที่นำส่ง ได้แก่ ประเภทภาษีที่นำส่ง รวมยอดเงินได้/ยอดภาษีที่นำส่งทั้งสิ้น (รวมใบต่อทุกฉบับ) (ถ้ามี) จำนวนผู้มีเงินได้ที่ถูกหักภาษี ตามใบต่อ ภ.ง.ด.53

- ใบต่อ ภ.ง.ด.53 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินได้พึงประเมิน ได้แก่ วัน เดือน ปีที่จ่าย ประเภทเงินได้ที่จ่าย อัตราภาษี จำนวนเงินที่จ่ายในครั้งนั้น จำนวนเงินภาษีที่หัก และ นำส่งในครั้งนั้น เงื่อนไขการหักภาษี ณ ที่จ่าย

3. กำหนดเวลาในการยื่นแบบ ภ.ง.ด.53 และนำเงินภาษีส่ง

ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ยื่นแบบ ภ.ง.ด.53 แสดงรายการหักภาษี ณ ที่จ่าย พร้อมกับนำเงินภาษีส่งต่อเจ้าพนักงาน ภายใน 7 วันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่จ่ายเงิน ไม่ว่าจะ หักภาษีไว้แล้วหรือไม่ก็ตาม โดยสามารถยื่นแบบฯได้ตามสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ ซึ่งสำนักงานใหญ่ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลนั้นตั้งอยู่ ในวันและเวลาราชการ

2. สำหรับห้องที่กรุงเทพมหานคร อาจยื่นแบบทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังกอง -คลังกรมสรรพากรได้ โดยถือเอาวันลงทะเบียนเป็นวันรับแบบและชำระภาษี

3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธี อื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯได้ตลอด 24 ชั่วโมง

4. ธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด แต่ต้องเป็นกรณียื่นแบบฯ และชำระภาษีภายในกำหนดเวลา มีภาษีที่ต้องชำระพร้อมกับการยื่น แบบฯ และจะต้องเป็นแบบฯ ที่แสดงชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ตามที่กรมสรรพากรจัดทำ และส่งให้

2. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90)

2.1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90

ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 ได้แก่ ผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ถึง (8) แห่งประมวลรัษฎากร หลายประเภทหรือประเภทเดียว (แต่มิใช่เงินได้ตามมาตรา 40(1) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเดียว) ในปีภาษี (ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม) ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ไม่ว่าเมื่อคำนวณภาษีแล้วจะมีภาษีต้องเสียหรือไม่ก็ตาม

- 1.1 ผู้ที่เป็นโสด มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท
- 1.2 ผู้ที่มีคู่สมรส มีเงินได้พึงประเมินไม่ว่าฝ่ายเดียวหรือทั้งสองฝ่ายรวมกันเกิน 60,000 บาท
- 1.3 กองมรดกของผู้ตายที่ยังมิได้แบ่ง มีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท
- 1.4 ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมินเกิน 30,000 บาท

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) ถึง (8) แห่งประมวลรัษฎากร ประกอบไปด้วย รายได้ดังต่อไปนี้

(1) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใดๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

(2) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2) ได้แก่ เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ ไม่ว่าจะ เป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้านที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใดๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำหรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงานหรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

All rights reserved

(3) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(3) ได้แก่ ค่าแห่งคู่วิลต์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น หรือเงินได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพินัยกรรม นิติกรรมอย่างอื่นหรือคำพิพากษาของศาล

(4) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) ได้แก่

(4.1) ดอกเบี้ยพันธบัตร เงินฝาก หุ้นกู้ ตัวเงิน หรือเงินกู้ยืม ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่นๆที่ได้จากการให้กู้ยืม หรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ทุกชนิด ผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัว หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ใดๆที่นิติบุคคลเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน และผู้มีเงินได้เป็นผู้ทรงคนแรก (เฉพาะที่ไม่เลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15.0)

(4.2) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากกองทุนรวม (ที่เป็นคณะบุคคล) หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงินเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เช่น บริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (เฉพาะที่ไม่เลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10.0)

(4.3) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งกำไรหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ

(4.4) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (เฉพาะที่ไม่เลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 10.0)

(4.5) เครดิตภาษีเงินปันผล ให้ถือว่าเครดิตเงินปันผลตาม (4.4) เป็นเงินได้พึงประเมินเพื่อเสียภาษีด้วย เฉพาะผู้มีเงินได้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศหรือเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย (ชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะเวลา รวมกันถึง 180 วันในปีภาษี) โดยให้เครดิตภาษีเท่ากับอัตราภาษีเงินได้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้จ่ายเงินปันผลนั้นต้องเสียหารด้วยผลต่างของ 100 ลบด้วยอัตราภาษีเงินได้ดังกล่าว

(4.6) อื่นๆ ได้แก่

(ก) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ข) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กั้นไว้ร่วมกัน

(ค) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กันไว้ร่วมกัน

(ง) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควมเข้ากันหรือรับช่วงกันหรือเลิกกัน ซึ่งคิดราคาเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(จ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการ โอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหน้าที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งคิดราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

(5) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(5) ได้แก่ เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก (ก) การให้เช่าทรัพย์สิน (ข) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน (ค) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

(6) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(6) ได้แก่ เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลป์ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่น ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้

(7) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(7) ได้แก่ เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ

(8) เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) ได้แก่ เงินได้จากการธุรกิจการพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ได้ระบุไว้ใน (1) ถึง(7) แล้ว

2.2. ข้อมูลในแบบ ภ.ง.ด.90

แบบ ภ.ง.ด.90 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ ชื่อ-ที่อยู่ผู้มีเงินได้ เลขประจำตัวประชาชน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ชื่อสถานประกอบการ สถานภาพของผู้เสียภาษี รวมถึงการสมรส เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรายการคำนวณภาษีเงินได้ของผู้มีเงินได้ ได้แก่ ประเภทเงินได้พึงประเมิน ยอดรายได้ ค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน อัตราภาษีที่ใช้คำนวณ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย/เครดิตภาษี ภาษีที่ต้องชำระภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติม(ชำระไว้เกิน) เป็นต้น

2.3. กำหนดเวลาและสถานที่ยื่นแบบ ภ.ง.ด.90

ผู้มีเงินได้ต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 พร้อมทั้งชำระภาษี (ถ้ามี) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 มีนาคม ของทุกๆปีถัดจากปีภาษี โดยผู้มีเงินได้สามารถยื่นแบบฯได้ตามสถานที่ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอ สำหรับการยื่นแบบฯ ภ.ง.ด.90 ผู้มีเงินได้สามารถยื่นแบบฯ ณ สำนักงานสรรพากรเขต/อำเภอใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นท้องที่ที่มีภูมิลำเนาในวันและเวลาราชการ
2. สำหรับท้องที่กรุงเทพมหานคร อาจยื่นแบบทางไปรษณีย์ โดยส่งไปยังกองคลังกรมสรรพากรได้ โดยถือเอาวันลงทะเบียนเป็นวันรับแบบและชำระภาษี (ไม่รวมกรณีขอผ่อนชำระ)
3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯได้ตลอด 24 ชั่วโมง
4. ธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขาที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด แต่ต้องเป็นกรณียื่นแบบฯ และชำระภาษีภายในกำหนดเวลา มีภาษีที่ต้องชำระพร้อมกับการยื่นแบบฯ และจะต้องเป็นแบบฯ ที่แสดงชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษี ตามที่กรมสรรพากรจัดทำและส่งให้

3. แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30)

3.1. ผู้มีหน้าที่ยื่นแบบ ภ.พ.30

แบบ ภ.พ.30 เป็นแบบแสดงรายการสำหรับผู้ประกอบการซึ่งจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว และเป็นผู้ประกอบการที่ต้องเสียภาษีโดยคำนวณจากภาษีขายหักด้วยภาษีซื้อในแต่ละเดือนภาษี ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้ประกอบการนั้นจะประกอบการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญ กองมรดก บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล องค์การของรัฐบาล หรือนิติบุคคลในรูปแบบใดก็ตามใช้ยื่นแสดงรายการเป็นรายเดือนภาษี

ผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการหลายแห่งมีความประสงค์จะยื่นแบบ ภ.พ.30 และชำระภาษีมูลค่าเพิ่มรวมกันก็ทำได้โดยต้องขออนุมัติต่อกรมสรรพากรก่อนและเมื่อได้รับอนุมัติจากกรมสรรพากรแล้วจึงจะยื่นแบบและชำระภาษีรวมกันได้ ในกรณีนี้ให้ผู้ประกอบการยื่นแบบ ภ.พ. 30 เพียงฉบับเดียว พร้อมกับใบแนบตามที่กรมสรรพากรกำหนด

3.2. ข้อมูลในแบบ ภ.พ.30

แบบ ภ.พ.30 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังแสดงในภาคผนวก ข ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ได้แก่ ชื่อผู้ประกอบการ สถานประกอบการ ที่ตั้งสำนักงาน เลขประจำตัวผู้เสียภาษี เดือนภาษี กรณีมีสาขาอื่นแบบรวม / แยกยื่น (เป็นสาขาที่เท่าไร)

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลการคำนวณภาษีในเดือนภาษี มีข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ ยอดขาย (ยอดขายในอัตราร้อยละ 0 ยอดขายที่ได้รับการยกเว้น) ภาษีขาย ยอดซื้อ (ยอดซื้อที่มีสิทธินำภาษีซื้อมาหัก) ภาษีที่ต้องชำระ / ภาษีที่ชำระเกิน ภาษีที่ชำระเกินยกมา ภาษีสุทธิ (ที่ต้องชำระ / ชำระเกิน) กรณียื่นเกินกำหนดเวลา / ยื่นเพิ่มเติม เงินเพิ่ม และเบี้ยปรับ (ในแบบ ภ.พ.30 กรณีที่มีสถานประกอบการหลายแห่ง และได้รับอนุมัติให้ยื่นแบบ ภ.พ.30 รวมกัน)

3.3. กำหนดเวลาและสถานที่ยื่นแบบ ภ.พ.30

ผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มยื่นแบบ ภ.พ.30 พร้อมกับชำระภาษี (ถ้ามี) เป็นรายเดือนทุกเดือน ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยสามารถยื่นแบบฯ ได้ตามสถานที่ดังต่อไปนี้

1. กรณีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรเขต / อำเภอ ในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ในวันและเวลาราชการ
2. กรณีสถานประกอบการตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานสรรพากรอำเภอ ในท้องที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ในวันและเวลาราชการ
3. ระบบ Internet บน Web Site ของกรมสรรพากรที่ <http://www.rd.go.th> โดยชำระภาษีผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ หรือชำระผ่าน e-payment หรือโดยวิธีอื่นๆ ได้แก่ ชำระผ่านเครื่อง ATM โทรศัพท์มือถือ ทางอินเทอร์เน็ต หรือชำระผ่านทางไปรษณีย์ เป็นต้น โดยสามารถยื่นแบบฯ ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ระบบเครือข่ายราชการ (INTRANET)

การให้บริการทางอินทราเน็ต (Intranet) เป็นการให้บริการผ่านระบบเครือข่ายของกรมสรรพากร คือ ระบบเครือข่ายราชการ ได้พัฒนาบนเว็บไซต์ <http://rdsrv.rd.go.th> เป็นระบบที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการค้นหาข้อมูลผู้เสียภาษีช่วยในด้านการตรวจสอบภาษี หัวข้อเว็บไซต์เครือข่ายราชการที่สำคัญมีดังนี้

2.1 ระบบงานภาษีอากร

แสดงข้อมูลระบบงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเภทภาษี ดังนี้

1. ระบบงานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับระบบงานที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะมีหลายคอลัมน์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข่าวสารต่างๆ การคัดค้นข้อมูลรายตัว แนวปฏิบัติ โปรแกรม PIT 2001 โปรแกรมการคำนวณ ภ.ง.ด.90-91 รายการยื่นแบบผ่านสื่อฯ และรายงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
2. ระบบงานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย (ยื่นด้วยสื่อ) ได้แก่ คำแนะนำแนวปฏิบัติ คัดค้นข้อมูลผู้หักภาษีฯ/ผู้ถูกหักภาษีฯ และรายงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
3. ระบบงานภาษีเงินได้นิติบุคคล ข้อมูลในคอลัมน์ที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ คัดค้นข้อมูลรายตัว รายงานสถิติ แนวทางปฏิบัติ และ CIT2000
4. ระบบงานภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย ได้แก่ ข่าวสารต่างๆ แนวปฏิบัติ โปรแกรมบันทึกข้อมูลหัก ณ ที่จ่าย เป็นต้น
5. ระบบงานภาษีมูลค่าเพิ่ม ระบบงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับข้อมูลผู้ประกอบการจดทะเบียน ได้แก่ ระบบค้นหาข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ตรวจสอบรายชื่อผู้จดทะเบียนและตรวจรายชื่อผู้ประกอบการที่ขอลดนอน หรือถูกเพิกถอน หรือถูกขีดชื่อออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม รายงานสถิติต่างๆ เช่น จำนวนผู้จดทะเบียน การประมวลผลแบบ ภ.พ. 01 02 และ 09 และแบบ ภ.พ.30 เปรียบเทียบจำนวนผู้จดทะเบียนกับแบบที่ยื่น และจำนวนนิติบุคคลที่มีการส่งออก
6. ระบบงานภาษีธุรกิจเฉพาะ จะแสดงข้อมูลผู้ประกอบการจดทะเบียน รายงานสถิติ จำนวนผู้จดทะเบียน สถิติการยื่นแบบของสถาบันการเงินธุรกิจรับประกันชีวิต/ประกันวินาศภัย

2.2 ระบบค้นหาข้อมูลภาษีอากร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลภายใน ประกอบไปด้วย

- 1.1 ระบบคัดค้นผู้เสียภาษีรายตัว (ทุกประเภทภาษี)
- 1.2 ระบบติดตามการชำระภาษี (ข้อมูลPOS)
- 1.3 คลังข้อมูล สามารถช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเพื่อให้สืบค้นได้ง่าย ไม่ต้องเสียเวลาทำข้อมูลใหม่ทุกครั้ง และผู้ใช้เรียกดูรายงานตามเงื่อนไขได้เอง
- 1.4 ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต/ผู้สอบบัญชีภาษีอากร
- 1.5 ผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 1.6 ข้อมูลผู้หักและผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายตามแบบ ภ.ง.ด.3, ภ.ง.ด.53 และแบบ 4117
- 1.7 ข้อมูลผู้หัก/ผู้ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ยืนยันด้วยสื่อฯ
- 1.8 คำนหารายชื่อผู้เสียภาษีที่อยู่ภายใต้ระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่
- 1.9 คัดค้นข้อมูลภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2. ข้อมูลภายนอก ประกอบไปด้วย

- 2.1 ภาษีศุลกากร
- 2.2 ภาษีสรรพสามิต
- 2.3 กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้แก่ ระบบคัดค้นข้อมูลนิติบุคคล
- 2.4 ทะเบียนราษฎร์
- 2.5 บริการข้อมูลนิติบุคคลออนไลน์ (Business Online) เป็นการให้บริการข้อมูลโดยบริษัทเอกชนที่มีสัญญากับทางกรมสรรพากร เพื่อเปิดให้บริการดูข้อมูลเกี่ยวกับนิติบุคคล แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 2.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับนิติบุคคล (รายตัว) สามารถค้นหาบริษัทที่ต้องการได้ เพื่อต้องการหาข้อมูลทั่วไปและกรรมการ สัญชาติผู้ถือหุ้น ประวัติการส่งงบการเงิน วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เช่น เปรียบเทียบงบดุล งบกำไรขาดทุน อัตราส่วนทางการเงิน

2.5.2 ข้อมูลส่วนที่สอง เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทางศาล ได้แก่ ข้อมูลบุคคลล้มละลาย และการขายทอดตลาด ซึ่งจะค้นหา จำเลย/โจทก์ หรือค้นหาเลขคดี วันพิพากษณ์ทรัพย์ และวันขายทอดตลาด เป็นต้น

ระบบบริการข้อมูล BOL ถูกออกแบบมาให้ใช้งานได้ง่าย โดยการแสดงผลข้อมูลจะเป็นแบบเชื่อมต่อกันได้ เช่น เมื่อดูข้อมูลกรรมการก็สามารถดูได้ว่า บุคคลนั้นเป็นกรรมการในบริษัทอื่นใดบ้าง นอกจากนี้ก็ยังสามารถตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีว่าได้ตรวจสอบบัญชีของบริษัทใดบ้าง

2.6 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้แก่ ข้อมูลหนังสือแจ้ง ยื่นขั้่นการ ได้รับสิทธิจาก BOI

2.3 ระบบคัดค้นข้อมูลผู้เสียภาษีรายตัว (ทุกประเภทภาษี)

แสดงรายละเอียดการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีทุกประเภทของผู้เสียภาษีรายตัว เป็นการค้นหาด้วยเลขประจำตัวผู้เสียภาษี หรือชื่อผู้เสียภาษี หรือสำหรับชื่อผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งจะปรากฏประเภทภาษีที่ต้องการค้นหารายละเอียดการเสียภาษีได้ดังนี้

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90 , ภ.ง.ด.91) ข้อมูล เช่นเดียวกับในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90,91) นอกจากนี้ยังสามารถดูภาพถ่ายแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้จากระบบ IMAGE (ระบบคัดค้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้)
2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50 , ภ.ง.ด.51 , ภ.ง.ด.52 , ภ.ง.ด.55 , ภ.ง.ด.53) ข้อมูลแสดงการชำระภาษีเงินได้ฯ ของในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีได้ (ตั้งแต่ปี 2538 – 2543) และสามารถเรียกดูข้อมูลงบดุลในรอบระยะเวลาบัญชีของปีนั้นได้ด้วย นอกจากแบบ ภ.ง.ด.50 แล้วยังสามารถเรียกดูรายละเอียดการยื่นแบบ ภ.ง.ด.51 ได้เช่นเดียวกับแบบ ภ.ง.ด. 52 และ ภ.ง.ด.55 พร้อมทั้งสามารถดูภาพถ่ายแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ฯ ดังกล่าวได้จากระบบ IMAGE (ระบบคัดค้นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้) สำหรับ ภ.ง.ด.53 นั้นสามารถเรียกดูได้ทั้งข้อมูลการหักภาษีฯ และข้อมูลการถูกหักภาษีฯ

3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30) แสดงการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการสรุปของแต่ละปีภาษี ตั้งแต่ปี 2545 นอกจากนี้ยังดูรายละเอียดการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นรายเดือนของแต่ละปีได้
4. ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ศ.40) แสดงรายละเอียด ข้อมูลการชำระภาษีธุรกิจเฉพาะ ลักษณะสรุปของแต่ละปีภาษี และถ้าต้องการดูรายละเอียดการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นรายเดือนของแต่ละปี ก็สามารถเรียกดูข้อมูลได้เช่นเดียวกัน
5. ภาษีอากรค้ำจอง แสดงรายละเอียดการตั้งหนี้ค้ำจองแบบแจ้งการประเมิน รหัสประเภทแบบ ข.1 และ ข.2 นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดแบบ ท.ป.3 ด้วย
6. รายละเอียดการชำระภาษี (POS) เป็นระบบการติดตามการชำระภาษีของผู้เสียภาษีของผู้ประกอบการที่อยู่ในการดูแลของสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ และผู้ประกอบการทั้งหมดที่ยื่นและไม่ยื่นแบบในเดือนภาษี และรายที่ยื่นแบบต่างท้องที่ เขต/อำเภอ พร้อมทั้งทะเบียนผู้ประกอบการยื่นแบบฯ
7. ระบบเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกเป็นรายตัว นอกจากดูรายละเอียดการยื่นเสียภาษีในแต่ละประเภทภาษี และแต่ละแบบฯของผู้เสียภาษี/ผู้ประกอบการรายตัวและยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานภายนอกได้ดังนี้
 - 7.1 ข้อมูลจากกรมศุลกากร รายละเอียดข้อมูลการชำระภาษีและอากรของผู้ประกอบการจากกรมศุลกากร ได้แก่ การนำเข้า/ส่งออก และบัตรชดเชย ตลอดจนอากรขาเข้าและอากรขาออกของผู้เสียภาษี
 - 7.2 ข้อมูลการเสียภาษีสรรพสามิต ปรากฏข้อมูลรายละเอียดการชำระภาษีว่ามีสินค้าอะไร ชำระภาษีเมื่อใดเป็นจำนวนเงินเท่าใดของผู้ประกอบการรายนั้นๆ สำหรับสินค้าประเภทที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิต

2.4 ข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์

ข้อมูลในส่วนนี้จะได้รับข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกรมสรรพากร จากหนังสือพิมพ์ต่างๆ ทำให้ทราบนโยบายของรัฐบาล และแหล่งธุรกิจต่างๆที่มีอัตราเติบโต และยังสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารย้อนหลังได้

แนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี

ในอดีตการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเป็นเพียงขั้นตอนก่อนการดำเนินการตรวจสอบเพื่อขออนุมัติออกหมายเรียก ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าแบบแสดงรายการภาษีของผู้เสียภาษีรายใดสมควรทำการตรวจสอบ และจะทำการตรวจสอบในประเด็นใด

แต่สำหรับในปัจจุบันการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีนับเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีตามระบบงานใหม่ของกรมสรรพากร ซึ่งใช้เพื่อทำการวิเคราะห์ว่าการเสียภาษีของผู้ประกอบการนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องและมีความเหมาะสมเพียงใด มีการหลีกเลี่ยงภาษีหรือไม่ และยังช่วยในการกำหนดขอบเขตและประเด็นที่จะทำการตรวจสอบในกรณีที่ต้องการตรวจสอบด้วยวิธีการอื่นๆเพิ่มเติมด้วย

แนวความคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีนับ มีสมมติฐานว่าผู้เสียภาษีอาจเสียภาษีไว้ไม่ถูกต้อง หรือมีการหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งเจ้าพนักงานจะต้องทราบวิธีการหลีกเลี่ยงภาษีเพื่อจะได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีที่เหมาะสมเพื่อค้นหาวิธีการเหล่านั้น

การวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีนับจะไม่มีแบบกำหนดไว้แน่นอนว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร ซึ่งแบบแสดงรายการภาษีแต่ละประเภทก็จะมีวิธีการหรือเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นเจ้าพนักงานแต่ละคนจะมีรูปแบบของตนเองในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ อุปนิสัย และพฤติกรรมของเจ้าพนักงานแต่ละคน รวมไปถึงข้อมูลต่างๆที่เจ้าพนักงานสามารถหามาประกอบการวิเคราะห์ได้

ดังนั้นในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเจ้าพนักงานจะต้องทำความเข้าใจกับแบบแสดงรายการภาษีและรายละเอียดของแบบแสดงรายการภาษีและงบการเงิน ซึ่งจะช่วยให้สังเกตรายการผิดปกติต่างๆได้ และต้องมีความรู้ตามประมวลรัษฎากร เกี่ยวกับเงื่อนไขในการคำนวณกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากรด้วย นอกจากนี้ยังต้องศึกษาพระราชบัญญัติทางบัญชี และมาตรฐานทางบัญชีสำหรับการบันทึกรายการบัญชีแต่ละกรณี แต่ละประเภทกิจการอย่างถ่องแท้ รวมไปถึงลักษณะของธุรกิจแต่ละประเภทด้วย จึงจะสามารถวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

สำหรับในปัจจุบันการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีของเจ้าพนักงานนั้น จะเน้นการใช้ข้อมูลแบบแสดงรายการภาษีในระบบเครือข่ายราชการ (INTRANET) มาทำการวิเคราะห์แทนการใช้แบบแสดงรายการภาษีฉบับจริง เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว และง่ายในการค้นหา มากกว่า นอกจากนี้ในระบบเครือข่ายราชการยังมีข้อมูลภายในและข้อมูลภายนอกที่สามารถ

นำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีได้ด้วย โดยกรมสรรพากรจะมุ่งเน้นให้
เจ้าพนักงานนำข้อมูลในระบบดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากที่สุด

ตัวอย่างเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี ประกอบไปด้วย

1. เทคนิคการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด.50) เช่น

1.1 การวิเคราะห์ด้านรายได้

1.1.1 การวิเคราะห์รายได้ตามแบบภ.ง.ด.50 กับ ภ.พ.30 หรือ ภ.ธ.40 ว่ามีความ
สอดคล้องหรือแตกต่างกันเพียงใด เช่น ความแตกต่างที่เกิดจากการจัดกลุ่มบัญชีหรือเกณฑ์การ
รับรู้เพื่อเสียภาษีของแบบแสดงรายการภาษีแต่ละแบบแตกต่างกัน ตัวอย่าง เช่น

- การขายสินค้า เกณฑ์การรับรู้ตามงบการเงินกับการยื่นแบบ ภ.พ.30 ใช้เกณฑ์
สิทธิเช่นเดียวกัน แต่อาจแสดงรายได้ตามงบการเงินตามยอดสุทธิ หักส่วนลดจ่ายและรับคืนแล้ว
ในขณะที่แบบ ภ.พ.30 ฐานรายรับค่าตัวอย่างสินค้า สินค้าแจกแถม การกุศลจะต้องชำระภาษีด้วย

- การให้บริการ งบการเงินต้องแสดงรายได้ตามเกณฑ์สิทธิ แต่ ภ.พ.30 เสียภาษี
ตามเกณฑ์เงินสด

- การขายแบบให้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระ งบการเงินจะแสดงบัญชี กำไรจากการขาย
ผ่อนชำระที่รับรู้เป็นรายได้ แต่ ภ.พ.30 ต้องยื่นแบบชำระจากฐานรายได้ที่ได้รับผ่อนชำระ (ค่างวด)

- การค้าอสังหาริมทรัพย์ จะแสดงรายได้ตามเกณฑ์สิทธิเมื่อถึงกำหนดชำระค่า
งวด แต่จุดรับผิดในการชำระภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.40) จะเกิดเมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ หากเป็น
การขายอสังหาริมทรัพย์ที่มีไว้ใช้ในกิจการ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากการขาย แต่ ภ.ธ.40 จะต้องจ่าย
จากยอดเต็มด้วยราคาตามสัญญา หรือราคาประเมิน แล้วแต่ราคาใดจะสูงกว่า

- การรับเหมาก่อสร้าง งบการเงินอาจแสดงรายได้ตามมาตรฐานบัญชีอย่างใด
อย่างหนึ่ง เช่น ตามส่วนของงานที่ทำเสร็จ การส่งมอบงาน แต่จุดรับผิดในแบบ ภ.พ.30 จะเกิด
เมื่อได้รับเป็นเงินสด ซึ่งอาจรวมเงินประกันสัญญา หรือหักเงินประกันสัญญา

1.1.2 การเปรียบเทียบรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.50 กับหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่าย
จากหน่วยงานราชการ (แบบ 4117) ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการ
ให้บริการต่างๆ สำหรับแบบ 4117 นั้นเป็นหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่ายของหน่วยงานราชการ
ต่างๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะถูกส่งมาให้กับหน่วยงานสรรพากร

1.1.3 การเปรียบเทียบรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.50 กับหลักฐานการหักภาษี ณ ที่
จ่ายจากภาคเอกชน (ภ.ง.ด. 53) ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการ
ให้บริการต่างๆ

1.1.4 การเปรียบเทียบรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.50 กับกิจการประเภทเดียวกันว่ามีความใกล้เคียงกันหรือไม่ ทั้งนี้กิจการที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นจะต้องมีขนาด ลักษณะและปัจจัยแวดล้อมต่างๆใกล้เคียงกันด้วย

1.1.5 การวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้นต่อขายหรือกำไรสุทธิต่อขายว่ามีความเหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจหรือไม่ รวมไปถึงการเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันด้วย

1.1.6 การวิเคราะห์การเพิ่มขึ้นลดลงของรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด 50 เทียบกับปีก่อนว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร และวิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่างนั้นว่าเหมาะสมและน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยทำการพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น นโยบายของรัฐ ปัญหาขายแดน และปัญหาโรครระบาด เป็นต้น นอกจากนี้ อาจทำการเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงใกล้เคียงกันหรือไม่

1.1.7 การทดสอบการบันทึกรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด. 50 จากค่าใช้จ่ายที่สัมพันธ์กับยอดขาย เช่น ค่าขายหน้า เงินเดือน และค่าแรง เป็นต้น โดยทำการเปรียบเทียบกับรายการที่เกิดขึ้นในปีก่อน

1.1.8 การทดสอบการบันทึกกำไรได้ตามแบบ ภ.ง.ด. 50 จากค่าใช้จ่ายภาษีธุรกิจเฉพาะ ในกรณีที่เป็นกิจการประเภทที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เนื่องจากภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นภาษีที่ต้องคำนวณจากรายรับ ดังนั้นภาษีธุรกิจเฉพาะจึงคำนวณกลับมาเป็นรายได้ของกิจการได้

1.1.9 การวิเคราะห์ความครบถ้วนของการบันทึกกำไรได้ ใน โดยทำการเปรียบเทียบกับรายงานการตรวจสภาพกิจการ⁹ ว่ามีการบันทึกกำไรได้ไว้ครบทุกประเภทหรือไม่

1.1.10 การเปรียบเทียบรายได้จากการขายตามแบบ ภ.ง.ด.50 กับบัญชีลูกหนี้และบัญชีสินค้าคงเหลือ เนื่องจากรายได้จากการขายกับบัญชีทั้งสองประเภทโดยมากแล้วจะมีความสัมพันธ์แบบแปรผันตามกัน

1.1.11 การทดสอบการคำนวณรายได้ดอกเบี้ยรับและรายการดอกเบี้ยค้างรับว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับรายการเงินฝากธนาคารที่มีอยู่ของกิจการ รวมไปถึงถึงกรณีที่มีรายการลูกหนี้เงินกู้ยืมด้วย

⁹ รายงานการตรวจสภาพกิจการ คือ รายละเอียดต่างๆของกิจการที่จะต้องจัดทำขึ้นหลังจากการออกตรวจสภาพกิจการของผู้ประกอบการแต่ละราย เช่น กระบวนการตั้งชื่อ กระบวนการผลิต และลักษณะการขาย/ให้บริการ เป็นต้น

1.2 การวิเคราะห์ด้านรายจ่าย

1.2.1 การทดสอบการคำนวณค่ารับรอง เนื่องจากค่ารับรองที่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไร/ขาดทุนสุทธิที่ต้องเสียภาษีได้นั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา 65 ตรีแห่งประมวลรัษฎากร

1.2.2 การทดสอบการคำนวณค่าการกุศลสาธารณะและรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬา สำหรับค่าการกุศลสาธารณะและรายจ่ายเพื่อการศึกษาหรือเพื่อการกีฬาที่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไร/ขาดทุนสุทธิที่ต้องเสียภาษีได้นั้น จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 65 ตรีแห่งประมวลรัษฎากร

1.2.3 การทดสอบการคำนวณค่าเสื่อมราคา เนื่องจากการคิดคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีการทางบัญชีกับวิธีการตามที่ประมวลรัษฎากรได้กำหนดไว้มีความแตกต่างกันในบางเรื่อง ดังนั้นจึงต้องวิเคราะห์ว่าการหักค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในมาตรา 65 ทวิแห่งประมวลรัษฎากรหรือไม่

1.2.4 การวิเคราะห์ต้นทุนขาย - ค่าใช้จ่ายในการซื้อกับเงื่อนไขตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิที่ต้องเสียภาษี รวมทั้งรายการที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีด้วย ในกรณีนี้อาจต้องอาศัยการตรวจสอบเอกสารหรือการสอบถามจากผู้ประกอบการเพิ่มเติมสำหรับรายการที่เห็นว่าอาจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและไม่มีรายละเอียดเพียงพอ เช่น รายการค่าใช้จ่ายในการซื้ออื่น ๆ ที่มีจำนวนสูงผิดปกติ เป็นต้น

1.2.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลตามแบบ ภ.ง.ด.1 , ภ.ง.ด.2 , ภ.ง.ด.3 และ ภ.ง.ด.53 กับรายจ่ายที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามแบบ ภ.ง.ด.50 ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ และมีการหักภาษี ณ ที่จ่ายและนำส่งไว้ถูกต้องหรือไม่

1.2.6 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายที่สัมพันธ์กับต้นทุนที่ขาย เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาชนะบรรจุหีบห่อ เป็นต้น โดยทำการเปรียบเทียบกับรายการในปีก่อน

1.2.7 การวิเคราะห์ความครบถ้วนของรายการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสำหรับวิธีการนี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในลักษณะของธุรกิจที่ทำการวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประเภทใดบ้างที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญกับธุรกิจ และค่าใช้จ่ายใดที่ไม่ควรเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ

1.2.8 การวิเคราะห์สัดส่วนการผลิตสินค้าเปรียบเทียบต้นทุนขาย เป็นการวิเคราะห์ว่าต้นทุนขายที่แสดงในแบบ ภ.ง.ด.50 หรืองบการเงินนั้นเป็นไปตามสัดส่วนการผลิตสินค้า / สูตรการผลิตสินค้า ในรายงานการตรวจสอบสภาพกิจการหรือไม่

1.2.9 การทดสอบการคำนวณดอกเบี้ยจ่ายและดอกเบี้ยค้างจ่ายว่ามีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ โดยรายการดังกล่าวควรจะสอดคล้องกับรายการเงินกู้ยืมประเภทต่างๆของกิจการ

1.2.10 การวิเคราะห์รายจ่ายหนี้สูญเปรียบเทียบกับบัญชีลูกหนี้ว่ามีความสอดคล้องกันและมีเหมาะสมกับประเภทกิจการและลักษณะการดำเนินงานของกิจการหรือไม่ ในกรณีที่หนี้สูญมีจำนวนสูงผิดปกติควรทำการตรวจสอบเพิ่มเติมว่าการตัดหนี้สูญนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามมาตรา 65 ทวิแห่งประมวลรัษฎากรหรือไม่

1.2.11 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของรายการค่าสอบบัญชี เช่น ทำการเปรียบเทียบกับกิจการที่มีขนาด และปริมาณเอกสารที่ใกล้เคียงกัน เป็นต้น

1.3 การวิเคราะห์ด้านสินทรัพย์ หนี้สินและทุน

1.3.1 การทดสอบการคำนวณปริมาณสินค้าสำเร็จรูปกับวัตถุดิบที่ใช้ไป โดยเปรียบเทียบกับสัดส่วนการผลิตสินค้า/สูตรการผลิตสินค้าตามรายงานการตรวจสอบสภาพกิจการ ว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกันหรือไม่

1.3.2 การวิเคราะห์การเพิ่มขึ้นของทรัพย์สิน เนื่องจากการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นนั้น แสดงให้เห็นว่ามีการขยายกิจการ รายได้ของกิจการที่เกิดขึ้นจึงควรจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

1.3.3 การวิเคราะห์สินค้าคงเหลือปลายปี แบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ การแสดงปริมาณสินค้าหรือตีราคาสินค้าต่ำ เพื่อให้ได้ต้นทุนขายสูง หรืออาจแสดงยอดยกมาต้นปีสูงกว่าปลายปีก่อน อาจวิเคราะห์อัตราการหมุนของสินค้า (INVENTORY TURNOVER) เปรียบเทียบกับลักษณะธุรกิจ ว่าควรมีสินค้าคงเหลือในระดับที่เหมาะสมเท่าใด (สินค้าคงเหลือที่ควรจะเป็น = ต้นทุนขาย / อัตราหมุนของสินค้า) เช่น อัตราหมุนของสินค้าสำหรับกิจการขายปลีกไม่ควรน้อยกว่า 6 ครั้งต่อปี นั่นคือสินค้าคงเหลือที่ควรจะเป็นไม่ควรเกินร้อยละ 20 ของยอดต้นทุนขาย นอกจากนี้ในบางประเภทกิจการ เช่น การรับเหมาก่อสร้าง การค้าอสังหาริมทรัพย์ ควรมีการระหว่างก่อสร้าง หากเป็นผู้ผลิตควรมีสินค้าระหว่างผลิตค้างอยู่ในกระบวนการผลิต ณ วันสิ้นปี เป็นต้น

1.3.4 การวิเคราะห์บัญชีทุนและบัญชีเงินสำรอง ว่ามีความเหมาะสมกับประเภทของกิจการและลักษณะการดำเนินงานของกิจการหรือไม่ นอกจากนี้เงินสำรองจ่ายที่มีจำนวนสูงควรมีรายได้ดอกเบี้ยด้วย

1.3.5 การวิเคราะห์บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และเป็นค่าใช้จ่ายประเภทใด เนื่องจากอาจไม่มีการจ่ายจริง

1.3.6 การวิเคราะห์บัญชีรายได้รับล่วงหน้า ว่าเป็นรายได้ที่เกิดจากอะไร เนื่องจากรายได้รับล่วงหน้าอาจมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณมูลค่าเพิ่ม โดยอ้างว่าเป็นรายได้ที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ก่อนแล้ว

1.3.7 การวิเคราะห์รายการเงินสดและเงินฝากธนาคาร ว่ามีความเหมาะสมกับประเภทและลักษณะการดำเนินงานของกิจการหรือไม่ นอกจากนี้รายการดังกล่าวยังอาจแสดงให้เห็นถึงรายได้ค่าดอกเบี้ยรับที่ควรจะมีจากเงินสดที่มากผิดปกติด้วย

1.3.8 การวิเคราะห์บัญชีลูกหนี้คงเหลือว่ามีความเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของกิจการหรือไม่ นอกจากนี้การหาอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ (A/R TURNOVER) ของแต่ละปี อาจทำให้รู้ว่ามีลูกหนี้บางรายมีอายุการค้างนานผิดปกติ กิจการน่าจะมีรายได้ค่าดอกเบี้ยคิดชำระหนี้ หรือพบว่าไม่มีลูกหนี้ที่ไม่มีตัวตนก็ได้

1.3.9 การวิเคราะห์ความครบถ้วนและเหมาะสมของบัญชีสินทรัพย์ถาวร โดยพิจารณาว่าสอดคล้องกับประเภทและลักษณะการดำเนินงานของกิจการ รวมไปถึงข้อมูลจากรายงานการตรวจสภาพกิจการหรือไม่ เนื่องจากรายการดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการ

1.3.10 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของบัญชีเงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืม โดยเปรียบเทียบกับขนาดของกิจการ ลักษณะการดำเนินงาน รวมไปถึงบัญชีทุนของกิจการด้วย อีกทั้งควรพิจารณาถึงรายการดอกเบี้ยจ่ายที่ควรเกิดขึ้นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกันหรือไม่ นอกจากนี้เจ้าพนักงานอาจทำการตรวจสอบสัญญาการกู้ยืมเงินเพิ่มเติมด้วย

1.3.11 การวิเคราะห์บัญชีเจ้าหนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานของกิจการหรือไม่ อาจวิเคราะห์อัตราหมุนของเจ้าหนี้ เพื่อหาเจ้าหนี้การค้าที่เหมาะสมกับลักษณะของกิจการ (เจ้าหนี้การค้าที่ควรจะเป็น = $\text{ซื้อเชื่อ} * \text{ระยะเวลาการชำระหนี้} / 360$) นอกจากนี้ควรวิเคราะห์อายุหนี้เพิ่มเติมด้วย ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่ามีเจ้าหนี้ที่ไม่มีตัวตนหรือไม่ ในกรณีเป็นเจ้าหนี้เงินยืมต้องดูว่ามีรายการดอกเบี้ยจ่ายหรือไม่

1.4 การวิเคราะห์ด้านอื่นๆ

1.4.1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน เช่น การวิเคราะห์สภาพคล่องของธุรกิจ การวิเคราะห์ความเสี่ยง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการทำกำไร การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน เป็นต้น

1.4.2 การวิเคราะห์แบบย่อส่วนตามแนวคิด เป็นการเปรียบเทียบโครงสร้างของงบการเงินแต่ละปี แต่ละส่วน โดยคำนวณเป็นร้อยละในส่วนของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย

1.4.3 การวิเคราะห์แนวโน้ม เป็นการเปรียบเทียบโครงสร้างของงบการเงินแต่ละปี แต่ละส่วน โดยการเปรียบเทียบในแนวนอน 2 ปีขึ้นไป และให้ปีแรกเป็นปีฐาน

1.4.4 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของงบการเงิน/ความครบถ้วนของรายการเพื่อประเมินระดับความน่าเชื่อถือของตัวเลขต่างๆในงบการเงินของธุรกิจ ในการวิเคราะห์อาจอาศัยการมองภาพรวมของธุรกิจแต่ละประเภท รวมไปถึงข้อมูลที่สามารถหามาประกอบได้ เช่น ข้อมูลจากกิจการที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กัน ข้อมูลการร้องเรียนแหล่งภาษีต่างๆ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ ซึ่งมีบุคคล,หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ จัดทำขึ้น เป็นต้น

1.4.5 การวิเคราะห์ระบบการควบคุมภายในของธุรกิจ อาจทำได้โดยการวิเคราะห์รายการบางรายการในแบบ ภ.ง.ด.50 หรืองบการเงิน เช่น เงินสดและเงินฝากธนาคาร รายการพิเศษต่างๆ และข้อผิดพลาดที่สำคัญ เป็นต้น รวมไปถึงข้อมูลที่ได้จากรายงานการตรวจสอบสภาพกิจการด้วย

1.4.6 การวิเคราะห์งบการเงิน โดยเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกัน เนื่องจากงบการเงินของกิจการประเภทเดียวกันจะมีลักษณะใกล้เคียงกัน แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆร่วมด้วย

1.4.7 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของงบการเงินจากรายงานของผู้สอบบัญชี โดยทำการพิจารณาความเห็นของผู้สอบบัญชีในรายงานของผู้สอบบัญชี รวมไปถึงหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย

1.4.8 การวิเคราะห์การนำผลขาดทุนสุทธิยกมาไม่เกิน 5 รอบบัญชีมาใช้ในการคำนวณกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษี/ขาดทุนสุทธิ

1.4.9 การวิเคราะห์รายการผู้ซื้อ/ผู้ขายสินค้า ซึ่งเป็นผู้ซื้อ/ผู้ขายสินค้ารายใหญ่ และมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของกิจการที่ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยในการประเมินความน่าเชื่อถือในการแสดงยอดขายและยอดซื้อของกิจการได้ โดยใช้ระดับความน่าเชื่อถือของผู้ซื้อและผู้ขายเป็นเกณฑ์ในการประเมิน

2. การวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.90)

2.1 การเปรียบเทียบรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด. 90 กับแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ. 30) ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันเพียงใด พร้อมทั้งวิเคราะห์ว่าเกิดจากสาเหตุใด

2.2 การเปรียบเทียบรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด. 90 กับหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่ายจากหน่วยงานราชการ (แบบ 4117) ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการ

ให้บริการต่างๆ แบบ 4117 นั้นเป็นข้อมูลการหักภาษี ณ ที่จ่ายที่หน่วยงานราชการทำการหักจากผู้ประกอบการเมื่อมีการจ่ายชำระเงินสำหรับค่าสินค้าหรือบริการต่างๆ

2.3 การเปรียบเทียบรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.90 กับหลักฐานการหักภาษี ณ ที่จ่ายจากภาคเอกชน (ภ.ง.ด.3) ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการให้บริการต่างๆ

2.4 การวิเคราะห์อัตรากำไรขั้นต้นต่อขายหรือกำไรสุทธิต่อขายของกิจการเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันว่ามีความใกล้เคียงกันหรือไม่ (กรณีผู้ประกอบการขอหักค่าใช้จ่ายตามจริง)

2.5 การวิเคราะห์การเพิ่มขึ้นลดลงของรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.90 เทียบกับปีก่อน ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงไร และวิเคราะห์สาเหตุของความแตกต่างนั้นว่าเหมาะสมและน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยอาจเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงใกล้เคียงกันหรือไม่

2.6 การทดสอบการบันทึกรายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.90 จากค่าใช้จ่ายที่สัมพันธ์กับยอดขาย (กรณีผู้ประกอบการขอหักค่าใช้จ่ายตามจริง) เช่น ค่านายหน้า ค่าแรง และเงินเดือน เป็นต้น

2.7 การวิเคราะห์ความเหมาะสมของขนาดรายรับเปรียบเทียบกับประเภทและขนาดของกิจการ โดยทำการวิเคราะห์กับรายงานการตรวจสภาพกิจการและเปรียบเทียบกับกิจการประเภทเดียวกันด้วย

2.8 การวิเคราะห์รายได้ตามแบบ ภ.ง.ด.90 กับค่าใช้จ่ายที่ควรเกิดขึ้นตามสถานะทางครอบครัว ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ รายได้ที่เกิดขึ้นสามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายได้หรือไม่

2.9 การพิจารณาความน่าเชื่อถือของการบันทึกรายรับและค่าใช้จ่าย (กรณีหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง) / ความครบถ้วนของรายได้-รายจ่าย สำหรับวิธีการนี้จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในลักษณะของธุรกิจที่ทำการวิเคราะห์ และข้อมูลจากรายงานการตรวจสภาพกิจการ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ากิจการควรมีรายได้ประเภทใดบ้าง และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประเภทใดบ้างที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญกับธุรกิจ และค่าใช้จ่ายใดที่ไม่ควรเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจ

2.10 การทดสอบการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาว่าเป็นไปตามที่ประมวลรัษฎากรได้กำหนดไว้หรือไม่

2.11 การเปรียบเทียบรายการค่าลดหย่อนกับปีก่อนหน้ามีความแตกต่างกันหรือไม่ และความแตกต่างนั้นเกิดจากสาเหตุใด

2.12 การทดสอบการคำนวณรายการเงินบริจาค เนื่องจากเงินบริจาคที่หักค่าลดหย่อนได้นั้น ผู้มีเงินได้ต้องบริจาคเป็นเงินให้แก่การกุศลสาธารณะ โดยหักได้เท่าจำนวนเงินที่จ่ายจริงแต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนต่างๆแล้ว

3. การวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.30)

3.1 การวิเคราะห์แนวโน้มการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มตามแบบ ภ.พ.30 ตลอดทั้งปี เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสมของการชำระภาษีมูลค่าเพิ่มเมื่อเปรียบเทียบกับประเภทและลักษณะของการดำเนินงานของธุรกิจ

3.2 การเปรียบเทียบสัดส่วนยอดซื้อต่อยอดขายในแต่ละเดือนของผู้ประกอบการ หรืออาจเปรียบเทียบเป็นรายปีก็ได้ โดยจะพิจารณาว่าสัดส่วนที่เกิดขึ้นนั้นเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและประเภทของกิจการหรือไม่ ซึ่งแต่ละจังหวัดจะมีค่าสัดส่วนยอดซื้อต่อยอดขายเฉลี่ยของกิจการแต่ละประเภทมาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องด้วย

3.3 การเปรียบเทียบรายได้จากการส่งออกตามแบบ ภ.พ.30 กับใบขนสินค้าขาออกจากกรมศุลกากรว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

3.4 การเปรียบเทียบยอดซื้อและยอดขายตามแบบ ภ.พ.30 กับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานประจำเดือนในส่วนที่ไม่มีภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น เงินเดือน ค่าเช่า เป็นต้น ซึ่งผลต่างระหว่างยอดซื้อและยอดขายนั้นอย่างน้อยควรจะครอบคลุมค่าใช้จ่ายในส่วนดังกล่าว

3.5 การเปรียบเทียบยอดซื้อ/ยอดขาย/ภาษีที่ชำระ กับธุรกิจประเภทเดียวกัน ว่ามีความใกล้เคียงกันหรือไม่ ทั้งนี้กิจการที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นจะต้องมีขนาด ลักษณะและปัจจัยแวดล้อมใกล้เคียง

3.6 การวิเคราะห์รายการภาษีที่ชำระเกินยกมาว่ามีความถูกต้องหรือไม่ โดยทำการเปรียบเทียบกับแบบ ภ.พ.30 ของเดือนที่ผ่านมา

3.7 การวิเคราะห์ประวัติการยื่นแบบ ภ.พ.30 ซ้อนหลังไม่เกิน 5 ปี ในกรณีนี้ จะใช้เมื่อต้องการวิเคราะห์ข้อมูลยอดขาย, ยอดซื้อ, การชำระภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการอย่างละเอียด โดยส่วนมากจะใช้กับกิจการขนาดใหญ่ที่มีวงจรในการดำเนินงานที่ใช้ระยะเวลา มาก เช่น กิจการจำหน่ายรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย

สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงรายเป็นหน่วยจัดเก็บภาษีสรรพากรส่วนภูมิภาครับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีอากรในท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย 16 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอแม่ลาว อำเภอเทิง อำเภอเชียงของ อำเภอป่าแดด อำเภอพญาเม็งราย อำเภอเวียงแก่น อำเภอเวียงชัย อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอพาน อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และอำเภอเชียงแสน ขึ้นตรงกับสำนักงานสรรพากรภาค 8 มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ดังนี้

1. วางแผนปฏิบัติการและประเมินผล เพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของกรม และสำนักงานสรรพากรภาค
2. กำกับดูแลผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการ ตรวจสอบปฏิบัติการ และตรวจสอบภาษีอากรสำหรับรายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการเร่งรัดภาษีอากรค้าง และดำเนินคดีกับผู้เสียภาษี รวมทั้งตอบข้อหารือทางภาษีอากร
4. กำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
5. พิจารณาคืนเงินภาษีอากร
6. ปฏิบัติงานด้านกรรมวิธีภาษี
7. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากร
8. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ในส่วนของการบริหารงานของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย แบ่งส่วนการทำงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ จำนวน 5 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ในการสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ในจังหวัด งานให้บริการแก่ผู้เสียภาษี รวมถึงงานด้านเอกสารและงานการสารบัญ
2. ฝ่ายกรรมวิธีและคืนภาษี ทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกข้อมูล จัดหมวดหมู่ของการประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อนำมาพิจารณาคืนภาษี และส่งผลให้ส่วนกำกับดูแล กำกับดูแลการนำส่งภาษีหัก ณ ที่จ่ายของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย พิจารณาการคืนภาษีทุกประเภทให้แก่ผู้เสียภาษีที่มีภูมิลำเนาในท้องถิ่น

3. ฝ่ายตรวจและประเมินผล มีหน้าที่ในการควบคุมข้อมูลสถิติ ตัวเลข ในการบริหารต่างๆและควบคุมการทำงานของสำนักงานสรรพากรอำเภอในท้องที่

4. ส่วนกำกับดูแลผู้เสียภาษี รับผิดชอบควบคุมเกี่ยวกับการดำเนินการ กำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดและให้เป็นปัจจุบัน สืบสวนหาข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีของผู้ประกอบการ เพื่อสนับสนุนการตรวจสอบภาษี และตรวจสอบก่อนคืนภาษีเงินได้ การแนะนำ การตรวจปฏิบัติการทั่วไป การตรวจปฏิบัติการเฉพาะประเด็น การตรวจความถูกต้องของระบบบัญชีก่อนคืนภาษีแก่ผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่มีภูมิลำเนาในท้องที่

สำหรับสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย ได้ดำเนินการตามนโยบายด้านการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดและให้เป็นปัจจุบัน โดยกำหนดให้มีทีมกำกับดูแลทั้งหมด 3 ทีม แต่ละทีมจะมีหัวหน้าทีมกำกับดูแล 1 คน และมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ 9 คน และแบ่งทีมกำกับดูแลออกเป็นทีมงานย่อย 3 ทีม ซึ่งจะได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลผู้ประกอบการแยกตามประเภทกิจการ โดยในท้องที่จังหวัดเชียงรายนั้นมีจำนวนผู้ประกอบการที่ต้องกำกับดูแลทั้งหมด 21,676 ราย แบ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม 3,119 ราย และผู้ประกอบการที่ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม 18,557 ราย

5. ฝ่ายกฎหมายและเร่งรัดภาษีอากรค้าง มีหน้าที่ในการเร่งรัดภาษีอากรและการกระทำต่างๆที่ต้องเกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายภาษีอากร

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สุภรณ์ วรรณประทีป¹⁰ ได้กล่าวถึง “แนวความคิดในการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร” ว่า กรมสรรพากรได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักในการจัดเก็บภาษีอากรไว้เป็นการสอดคล้องกับหลักการข้างต้น ดังนี้

“จัดเก็บภาษีในระดับที่เหมาะสมด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำของกรมสรรพากรและของผู้เสียภาษี ให้บริการที่ดีแก่ผู้เสียภาษี สร้างความเข้าใจของผู้เสียภาษีในการที่เห็นว่าผู้อื่นเสียภาษีถูกต้องครบถ้วน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ มีประสิทธิภาพและเที่ยงธรรม”

¹⁰ สุภรณ์ วรรณประทีป, “การวิเคราะห์ประเด็นความผิดที่ตรวจพบจากการตรวจปฏิบัติการภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย”, รายงานการค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2543, หน้า 6.

โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานดำเนินการต่อไปนี้

1. ให้เกิดความสนใจในการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบในระดับที่สูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ ให้คำแนะนำถึงสิทธิและความรับผิดชอบในการเสียภาษี
2. ให้ทราบขอบเขตการปฏิบัติตามกฎหมายและผลของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
3. ให้มีการดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้มีการบริหารงานและการจัดเก็บที่เหมาะสม
4. หาวิธีการที่ทันสมัยที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ช.นันท์ เพ็ชชัญญา¹¹ รองอธิบดีกรมสรรพากร ได้กล่าวไว้ในหัวข้อเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารการจัดเก็บภาษี” ว่า โครงสร้างหน่วยงานของกรมสรรพากรประกอบด้วยหลายส่วนหลายฝ่ายในการปฏิบัติงานจัดเก็บภาษี ในระบบการบริหารงานจัดเก็บภาษีแนวใหม่ฝ่ายสืบสวนและตรวจสอบและฝ่ายตรวจปฏิบัติการของหน่วยงานจัดเก็บ จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานเป็นทีม เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลผู้เสียภาษีให้ทั่วถึง ทำให้จัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นปัจจุบัน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถนำข้อมูลจากแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่มและข้อมูลอื่นๆ นำมาเปรียบเทียบวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และหากพบว่ามี ความผิดปกติจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทีทำให้ได้ฐานภาษีที่ถาวรในอนาคตในการกำกับดูแลผู้เสีย ภาษีเป็นรายประเภทธุรกิจรายตัวผู้เสียภาษีให้ได้ครบถ้วน ทีมงานจะต้องทำหน้าที่ทุกอย่างตั้งแต่ การตรวจสอบข้อมูลการเสียภาษี สถานที่ประกอบการว่ามีอยู่จริงหรือไม่ มีการเสียภาษีถูกต้อง ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงหรือไม่

รัตนา ตาสุข¹² ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาที่พบในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดและให้ เป็นปัจจุบันของทีมกำกับดูแล สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหา เกี่ยวกับการตรวจสอบภาษีของทีมกำกับดูแลนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับ ตำแหน่งและภูมิฐานะของเจ้าหน้าที่กำกับดูแล พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องเดียวกัน คือ

¹¹ ช.นันท์ เพ็ชชัญญา, “กลยุทธ์การบริหารการจัดเก็บภาษี”, จุลสารกรมสรรพากร, 19 (พฤศจิกายน 2544).

¹² รัตนา ตาสุข, “ปัญหาที่พบในการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดและให้ปัจจุบันของทีมกำกับดูแล สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่” รายงานการค้นคว้าอิสระ บัณฑิตมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2546, หน้า 88.

ผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี โดยส่วนใหญ่จะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำและเสียภาษี เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาโดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง ปรากฏว่าผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี โดยส่วนใหญ่จะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำและเสียภาษีมีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก เมื่อจำแนกตามภูมิลำนาปรากฏว่า ปัญหาเรื่องผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี โดยส่วนใหญ่จะให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้จัดทำและเสียภาษี ขาดข้อมูลที่เป็นมาตรฐานในการประเมินความเหมาะสมในการยื่นเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved